

**ПРИЛЕПСКА ПИВАРНИЦА АД -
ПРИЛЕП**

Г О Д И Ш Е Н И З В Е Ш Т А Ј

**За работењето на Службата на внатрешна ревизија на
ПРИЛЕПСКА ПИВАРНИЦА АД - ПРИЛЕП, во периодот од
01.01.2019 до 31.12.2019 година.**

Основни податоци за Друштвото:

ПРИЛЕПСКА ПИВАРНИЦА АД - ПРИЛЕП како Трговско друштво, е регистрирано во Основниот Суд во Битола (регистарски суд) по Решение Т.рег. број 2769/99 од 12.01.1999 година. Врз основа на добиено Решение од ЦЕНТРАЛНИОТ РЕГИСТАР НА Република Македонија, по пренесувањето на податоците од Трговскиот регистар, во ЕДИНСТВЕНИОТ ТРГОВСКИ РЕГИСТАР за упис на субјектот се внесени следните податоци:

- Единствен матичен број на субјектот (ЕМБС): 4071344,
- Целосен назив на правното лице: ПРИЛЕПСКА ПИВАРНИЦА АД - Прилеп,
- Седиште: Ул. ЦАНЕ КУЗМАНОСКИ бр.1 – Прилеп,
- Вид на правно лице: 05.5 Акционерско друштво,
- Големина на деловниот субјект: Голем,
- Овластување во правниот промет: За обврските створени во правниот промет со трети лица, друштвото одговара со сите свои средства,
- Датум на основање: 11.05.1995 година,
- Датум на првична регистрација: 12.01.1999 година,
- Датум на упис во матичен регистар: 25.11.2004 година,
- Број на регистарска влошка: 01002471-4-03-000,
- Траење: Неограничено.

Основна ГЛАВНИНА:

Основна главнина - Запишан капитал: 4.989.750,00 ЕВРА со уплатен дел на капитал од 4.989.750,00 ЕВРА, а во денарска противвредност од 305.262.427,00 ден.

Вид на акции: Во текот на 2019 година структурата на акциите по акционери е изменета, па на 31.12.2019 година според Акционерската книга добиена од Централниот депозитар за хартии од вредност на Република Македонија состојбата е како следува:

- обични акции вкупно 39.918 и тоа акции во сопственост на акционери - физички лица од земјата и странство од 80,585% или 32.168 обични акции и акционери - правни лица од земјата и странство кои имаат 19,372% од акциите или

7.733 акции, односно со вкупен број на 39.901 акции со право на глас, а дел од 17 обични акции се сопствени акции на Прилепска Пиварница АД - Прилеп.

Основната дејност на Друштвото е производство на пиво и во Заводот за статистика е распоредена под шифра на дејност 11.05 која одговара на шифрата на дејност 013112 според ЕКД.

1. ВОВЕД

Службата за внатрешна ревизија во извештајов ги исказува планираните активности за деловната 2019 год., извршените прегледи, контроли и ревизии на поодделните аспекти во работењето на Друштвото како и резултатите од ревизијата, уочувањата на пропусти и слабости и препораките за подобрување на состојбите од работењето на Друштвото.

Преку извештајов целта е да се постигне објективна претстава за тоа во какви околности се одвиваше работењето во деловната 2019 година, да се стекне сознание за остварувањето на планираните контроли и ревизии на работењето во годината како и за тоа во кој правец, во која област од работењето да се насочи, да се даде акцент на идното работење на Службата за Внатрешна ревизија на Друштвото, а во интерес на подобрување на работењето на Друштвото.

Во извештајов, покрај стручната проценка, внатрешната ревизија на раководителите во Друштвото му презентира и дава препораки за подобрување на состојбата констатирана на крајот на деловната 2019 год., за минимизирање на слабостите и подобрувањата на ефикасноста во работењето за да станат поостварливи посакуваните резултати и состојби во работењето со намалување на ризичноста во тоа работење.

Во текот на деловната 2019 год. Службата за внатрешна ревизија не наиде на евентуални ограничувања или спречености во обавувањето на законски наложената функција (на пр. неизготвување или недоставување на предвидената документација, непрезентирање на расположивата документација за преглед, недостапност на вработените односно одговорните лица за проверка на одредени состојби и сл.). Внатрешната ревизија се спроведуваше согласно принципите на законитост, независност, непристрасност, доверливост и професионалност.

Во своето работење во текот на деловната 2019 год. Службата за внатрешна ревизија применувајќи ревизорски методи како надгледување, потврдување, верификување, истражување, анализа и евалуација односно методи кои се во согласност со меѓународните стандарди и признаените професионални практики.

За да ги поткрипи наодите од ревизијата во однос на ревидираните процеси Службата за внатрешна ревизија вршеше увиди и обезбедуваше соодветни докази,

при контролата на постапките превземени од раководителите или извршителите вршеше проценка на нивниот квалитет и ефикасност, а врз основа на споредба помеѓу контролираните цели во ревизиската програма и реалната состојба до која доаѓаше преку контрола, тестирање и испитување.

2. РЕЗИМЕ:

Службата за внатрешна ревизија во своето работење во 2019 год. ги имаше во предвид фактите дека состојбите во сметководството во однос на обработените документи, нивното евидентирање и изготвените финансиски извештаи објективно ги презентираат резултатите од работењето во 2019 год., ја претставуваат тенденцијата за успешно одржување на конкурентноста и виталноста на Друштвото во деловната 2019 год., а кои се остварени пред се со производство и промет на високо квалитетни производи како што се сопствените пива Златен даб и Крали Марко, безалкохолните газирани пијалоци од програмата на Пепси Ко, безалкохолниот газиран пијалок од домашната програма – Газоза.

Заради наведеното Службата за внатрешна ревизија во работењето во 2019 год. беше насочена кон проверка, проценка и ревизија на реалноста на исказаните состојби и извршените процеси, реалноста и исправноста во примената на сметководствените политики, евидентирани состојби во сметководството, стабилноста на финансиската состојба на Друштвото и можностите за нејзино нарушување, извршувањето на планираните инвестициски зафати и нивното влијание и можности за настанување на ризични ситуации во однос на финансиската стабилност на Друштвото како и реалноста на исказаните состојби од работењето на Друштвото во изготвените и поднесени финансиски извештаи за 2019 год.

Сметководствени политики:

На почетокот на деловната година Службата за внатрешна ревизија се ангажираше на преглед на позначајните сметководствени политики предвидени со актот на Друштвото, а применети во деловната 2019 год. во делот на приходите, расходите, нематеријалните и материјалните средства, побарувањата, обврските, паричните средства и др.).

Во текот на годината Службата за внатрешна ревизија континуирано вршеше контрола и пратење на воспоставената и новодонесената законска регулатива која има влијание врз елементите од сметководствената политика и нејзиното имплементирање во работењето на Друштвото при што не беа утврдени неусогласености помеѓу законската регулатива и елементите на позначајните сметководствени политики за 2019 год.

Во работењето на Друштвото во деловната 2019 год. не беше констатирана несоодветна или погрешна примена на предвидените сметководствени политики.

Сметководство:

- документација во сметководството

Во овој дел од работењето на Службата беа вршени прегледи и контроли на претставувањето на фактите во документацијата за превземените деловни дејствија – набавки на материјали и сировини, складиштување и оперирање со залихите, недовршеното производство - пиво, производство и складиштување на готовите производи, набавка и складиштување на трговските стоки, исказувањето на приходите и расходите од работењето и др.

Можностите или реалноста за евентуално евидентирање на нереални или лажни трансакции беше континуирано предмет на контрола на внатрешната ревизија, со посебен осврт на ревизија на дел од документацијата поврзана со можноста да бидат продуцирани кусоци односно вишоци кај залихите на сировини и материјали, производи и трговски стоки, а пред се од аспект да евентуалните кусоци настанат од злоупотреби и кражби или своеволно уништување или загуби кај средства односно кај сировини и материјали, резервни делови, производи, трговски стоки и др. Во овој дел од работењето на Службата не беа констатирани неусогласени помеѓу извршените дејствија за кои се изготвува документација и претставените дејствија во изготвената документација.

- циркулација на документацијата од местото на продуцирање до местото на евидентирање - сметководството

Во делот на ревизија на процесот на циркулација на документацијата од местото на нејзино продуцирање или добивање, нејзина проверка и заверка и нејзино доставување до сметководството како место за евидентирање, беше континуирано вршено проверка на обавувањето на тој процес со посебна анализа на можниот ризик од евентуален временски застој или каснењето на доставувањето на документацијата или интервенција/ манипулирање со документите. При своето работење во 2019 год. Службата, а врз основа на дадената препорака во Годишниот извештај за 2018 год., за подобрување на циркулирањето на документацијата односно да се подигне степенот на ефикасност во континуираното циркулирање на документацијата, да се одржи но и да се подобри взајмната спрега и соработка на секторите во Друштвото, изврши повеќе тестирања и интервјуирања за наведената проблематика во 2019 год.

При контролата констатирно е видливо подобрување на состојбата но во некои случаи е забележано дека во одреден период се јавува поголемо концентрирање на документација за обработка, пред се влезна документација – ф-ри од добавувачите, но и влезно - излезна документација како што се испратници и фактури од магацините на Дистрибутивните центри во Скопје, Охрид, Неготино и Тетово, а што се должи, пред се за поновите во употреба но и растечки по промет

Дистрибутивен центар Охрид, Дистрибутивен центар Неготино и Дистрибутивен центар Тетово кое неминовно доведе до зголемување на обемот (и по бројност и по разновидност) на документација за задолжување на центрите и за реализација на производите и стоките од центрите. Зголемениот обем на документација во текот на годината настапува и заради зголемената реализација во периодот пред позначајните празници во годината и секако во сезоната од мај до септември (летна и ударна сезона за реализација) што важи и за производно - продажното работење во Прилеп и продажното работење во Скопје, Охрид, Неготино и Тетово. Исто така обемноста на работните дејствија во магацинското работење на влез на сировини и материјали и влезна документација за примени услуги најчесто се случува во периодите пред истекување на периодот за изготвување на даночните пријави за ДДВ, кога во зголемен обем се прима и обработува документација за даночните пријави низ 2019 год., а секако тоа е приметливо и во периодот после истекот на годината па до периодот за изготвување на Годишната сметка за деловната 2019 год. (во периодот од 01.01. до 15.03. во наредната година кога се обработува документацијата за изминатата деловна година, а воедно, заради континуитет и незакаснување во тековното работење, треба да се обработи и тековната / редовната документација за тој период).

Во овој дел од работењето Службата за ревизија за деловната 2019 год. донесе проценка дека подобрувањето на циркулирањето на документацијата е резултат на превземените мерки за подобрување и подигнување на степенот на ефикасност во континуираното циркулирање на документацијата со што е постигната подобра взаемна спрека и соработка и на секторите во Друштвото и на Дистрибутивните центри на Друштвото што продуцираат или примаат документација и ја доставуваат до секторот за сметководство и финансии. Оваа состојба од страна наметна и потреба од проценка за доволноста на бројот на вработени во финансискиот сектор, и заради зголемен обем на работа и заради замена на вработени во секторот, по што ќе следи предлог за евентуално зголемување на бројот на извршителите во секторот.

- Евиденција во сметководството

Од страна на Службата за внатрешна контрола како битен елемент кој беше континуирано контролиран беше евидентирањето на претставените факти во конкретната документација доставена за евидентирање, со проценка на намерата и реализацијата на нивното реално евидентирање со посебен осврт на можностите за намерни или ненамерни грешки или пропусти во евидентирањето. Посебен ангажман Службата спроведуваше во процедурата - лоцирање, откривање и презентирање на евентуалните состојби на нереално претставување-евидентирање на состојбите и податоците од документацијата, евентуалните состојби на прикривање или изоставување на трансакции или документи од нивно евидентирање како и интервенирање / манипулирање во веќе изгответи документи кои се уште не се евидентирани во сметководството. Во работењето во 2019 год. Службата не утврди

неусогласеност во однос на содржаните податоци во документацијата и евидентираните податоци во сметководствената евиденција ниту во однос на евентуални прикривања или изоставувања на трансакции или документи од нивно евидентирање ниту интервенирање / манипулирање во одредени документи пред нивното евидентирање.

Со ревизијата беа извршени прегледи и интервјуирања за да се констатира навременоста и точноста во евидентирањето на фактите и податоците од конкретната документација во сметководството, а имајќи го во предвид зголемениот обем на документација, по количина на документи и вредностни показатели, и по извор на документите односно документи и за и од новоотворените Дистрибутивни центри во Неготино и Тетово, при што во конкретните услови е утврдена состојба во која навременоста на евидентирањето на документите, пред се заради зголемената активност во сметководствено-финансискиот сектор, нема доведено до драстични каснења, пропусти и грешки. Сепак евидентно е и реално е присутен ризикот од можни пропусти и е потребно подобрување на состојбата во делот на оптеретувањето со работните задачи по извршител, бројот на извршители во однос на вкупниот обем на работа во сметководството, и без оглед што сеуште не се утврдени неусогласености во точноста и ажуарноста во евидентирањето низ деловната 2019 год. истите ќе бидат препорака за внатрешната ревизија за наредната година. Истото се актуелизира од сознанијата добиени во првиот квартал од 2020 год. за потребата и намерата од отворање на уште еден дистрибутивен центар во конкретен регион од земјата.

- користена хардверска опрема и софтверска поддршка

Во однос на техничката опременост со хардверска опрема и софтверска поддршка на работењето на Друштвото во делот на продуцирање на документација, нејзина проверка и нејзино евидентирање во сметководството Службата за внатрешна ревизија констатира одржување на високото ниво на опременост и тоа хардверска со редовно обновување и одржување на опремата како и софтверска со примена на постоечкото софтверско решение но проширен со дополнителни опции за нови делови од работењето (магацини, дистрибутивни центри и сл.) за целосен опфат на документите и податоците на секој дел од Друштвото (постоечки и новопроектирани дистрибутивни центри, подружници и сл.).

Наведената техничка опременост со хардверска и софтверска поддршка овозможува процесот на обработка на документацијата и нејзино евидентирање да бидат обавени во стабилен ритам во текот на 2019 год. при што не беа занемарени дополнителните проверки за да не дојде до одредено незапазување на предвидените рокови за целосно обработување на документите.

- Инвестиции

Службата за внатрешна ревизија во текот на деловната 2019 година вршеше континуирани контроли на процесите на инвестициони вложувања и нивното влијание на тековното работење и тековната ликвидност на Друштвото.

Во 2019 год. Службата вршеше контрола на извршените вложувања во набавка на нови средства за работа преку инвестиции во тек, а кои во целост се ставени во употреба во текот на 2019 год., а по основ на вложувања во градежно земјиште, вложувања во градежни објекти-недвижности, вложувања во нови постројки и опрема, вложувања во друга опрема и средства во кои најзначајни се вложувањата во постројки и опрема и вложувања во средства за поттикнување на прометот и продажбата на сопствените производи (разладни витрини, апарати за точење пиво, тенди и чадори) и не утврди неусогласености.

Службата вршеше контрола и на извршените вложувања - инвестициите во тек кои не се ставени во употреба во текот на 2019 год. при што не утврди неусогласености во однос на третманот на инвестициите дали се завршени и дали настанала обврската за нивно ставање во употреба.

- Финансирање

На Службата за внатрешна контрола предмет на поопширна контрола во 2019 год. беа вложувањата во материјални средства односно во инвестиции кои пред се се извршени со сопствени средства (од акумулираните добивки и од амортизацијата), а на терет на тековните средства и орочените заштеди, без при тоа Друштвото да се задолжува кај Банки и да ствара обврски и трошоци по основ на камати за користени кредити. Службата го контролираше финансирањето на новите инвестиции обезбедено од сопствени извори, а на терет на денарски средства на жиро сметките и орочените депозити, со проверка на основаноста на вложувањата во делот дали со новите финансирања во значителна мера ќе се зголеми капацитетот за производство и можностите за подобрување на квалитетот на производите, а да притоа не се наруши тековната ликвидност на Друштвото.

Службата утврди дека во текот на годината нема никакви задолжувања на Друштвото со краткорочни или долгочочни кредити, а притоа сите втасани обврски се измирувани навреме, според роковите на стасаност. Во однос на ликвидноста на Друштвото не се констатираа никакви потешкотии во ниту еден ден од работењето во 2019 год.

- Финансиски извештаи и Годишна сметка

За работењето во деловната година што завршува на 31 Декември 2019 год. во Финансискиот сектор на Друштвото изготвена е Годишна сметка и изготвени се Финансиски извештаи за работењето и тоа: Биланс на состојба, Биланс на успех (Извештај за сеопфатната добивка) и Објаснувачки белешки, Даночен биланс за оданочување на добивката и непризнаените расходи и финансиските извештаи

Биланс на состојба, Биланс на успех, Извештај за паричните текови/готовински тек и Извештај за промените во главнината и резервите на друштвото.

Службата за внатрешна ревизија утврди дека Билансите односно Финансиските извештаи и прилозите кои ја сочинуваат Годишната сметка како и Даночниот биланс за оданочување на добивката и непризнаените расходи се соодветно предадени во Централниот регистар на РМ, во даночниот орган УЛП – Дирекција за големи даночни обврзници - Скопје и во Македонска Берза АД – Скопје во законски предвидените рокови.

Во Извештајот за работењето на Службата за внатрешна ревизија во 2019 год. ги даваме проверените и потврдени состојби и податоци од работењето на Друштвото во 2019 год. и тоа како што се остварени:

- вкупните приходи во 2019 год. во износ од 1.946.078.430,00 ден.,
- вкупните расходи во 2018 год. во износ од 1.926.056.406,00 ден. ,
- добивка пред оданочувањето за 2019 год. во износ од 20.022.024,00 ден., односно нето добивката по оданочувањето во износ од 20.022.024,00 ден.

Друштвото соодветно според законската регулатива има извршено пресметка на данокот на добивка за работењето во 2019 год. и при тоа утврди дека, заради законската можност за намалување на основицата за пресметување на данок на добивка по основ на вложување во нови инвестиции, не останува основица за пресметување на данок на добивка и обврската за данок на добивка за 2019 год. е 0 ден. Бидејќи преку аконтациите низ 2019 год. и дел од 2020 год. има уплатено аконтации на данок на добивка во вкупен износ од 9.794.966,00 ден. и е констатирано побарување за повеќе уплатен данок на добивка по Даночниот Биланс во истиот износ, а за кој е известено дека ќе се користи за уплата/пребивање со обврските за данок на добивка во наредните даночни периоди од 2020 год. и 2021 год.

По извршените прегледи и контроли утврдено е дека во Билансот на состојбата се внесени проверените и потврдени состојби и податоци на:

- имотот (недвижности, опрема, залихи, побарувања, парични средства и др.) со кој располага Прилепска Пиварница АД – Прилеп односно вкупната активи на Друштвото на крајот на 2019 година која изнесува 2.217.955.277,00 ден.

По извршените прегледи и контроли утврдено е дека и изворите на средствата (запишаниот капитал, резервите, акумулираните добивки од претходни години, обврските и др. односно вкупната пасива на Друштвото на 31.12.2019 год. изнесува 2.217.955.277,00 ден.

По извршените прегледи и контроли на Билансите и Финансиските извештаи за работењето во 2019 год. Службата за внатрешна контрола дојде до идентичен Заклучок со заклучокот искажан од Ревизорската куќа ТП Ревизија

Витанова – Струмица која ја има извршено законски предвидената ревизија на Финансиските извештаи на Прилепска Пиварница АД – Прилеп за работењето во 2019 год., а во кој не утврди неусогласености во искажаните финансиски резултати согласно Меѓународните сметководствени стандарди и Меѓународните стандарди за финансиско известување.

3. ПРЕПОРАКИ:

- дадени препораки

Во дел од работењето Службата дава препорака за продолжување на спроведувањето на мерките за подобрување на циркулирањето на документацијата односно да се задржи подигнатиот степен на ефикасност, да се одржи но и да се подобри взаемната спрега и соработка на секторите во Друштвото што продуцираат или примаат документација и ја доставуваат до секторот за сметководство и финансии.

Бидејќи со вршењето на внатрешната ревизија беше утврдена состојба во која навременоста на евидентирањето на документите нема доведено до драстични каснења, пропусти и грешки, но е евидентно дека ризикот е реално присутен и е потребно подобрување на состојбата во делот на оптеретувањето со работните задачи по извршител, бројот на извршители во однос на вкупниот обем на работа во сметководството, и без оглед на сеуште не утврдените неусогласености во точноста и ажураноста во евидентирањето низ деловната 2019 год. Внатрешната ревизија дава препорака во наредната година да се продолжи ревидирањето во тој сегмент од работењето и да даде предлог за намалување но и целосно отклонување на воочениот ризик, а актуелизирано од сознанијата добиени во првиот квартал од 2019 год. за потребата од отворање на еден или дури два дистрибутивни центри во два региона од земјата.

Постигнатите резултати од работењето во 2019 год. укажуваат на позитивното и рационално менаџирање со средствата и имотот на Друштвото поради што Службата за внатрешна ревизија дава препорака да се продолжи со високиот степен на ангажираност и посветеност во работењето и за наредната 2020 год.

4. Следење на имплементирање на препораките и план за работа во деловната 2020 год.

Службата за внатрешна ревизија во планот за работа за 2020 год. внесе обврска за продолжување на спроведувањето на мерките за подобрување на работењето кое треба да биде извршено од страна на надлежните раководители во Друштвото, а за што во 2020 год. ќе изврши проверка и проценка на спроведувањето на предлозите и мерките за подобрување на состојбите и ќе презентира свој став во соодветните Извештаи. За деловната 2020 год. Службата за внатрешна ревизија

планира да ги задржи насоките на своето делување од 2019 год. со тенденција за нивно проширување, детализирање и ефектуирање.

Врз основа на претходно наведеното во однос на работењето на Службата за внатрешна ревизија презентирано е убедувањето дека во овој Годишен Извештај се опфатени фактите и информациите кои ја карактеризираат континуираната активност на Службата за внатрешна ревизија во функција на задржување на бонитетот на Друштвото.

Согласно законските одредби Годишниот Извештај на внатрешната ревизија е предмет на разгледување и усвојување на Годишното собрание на акционерите на Друштвото, а за што истиот преку Надзорниот одбор ќе биде доставен до Собранието на акционери.

Во Прилеп, 2020 год.

